

Bedömagruppens motiveringar

Sveriges lantbruksuniversitet

Lärosäte Sveriges lantbruksuniversitet	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4900
<p>Bakgrundsbeskrivning</p> <p>Sveriges lantbruksuniversitet har utbildningar på sju orter i Sverige inom i huvudsak jord- och trädgårdsbruk, landskapsplanering, livsmedelsproduktion, naturvård, skogsbruk och vedråvarans förädling, fiske och vattenbruk samt veterinärmedicin och husdjursskötsel. Lärosätet hade 2020 cirka 4 200 helårsstudenter på 28 program på grundnivå och 22 program på avancerad nivå. Varje år börjar cirka 1 000 studenter en utbildning på grundnivå. Antalet nybörjarstudenter på avancerad nivå har ökat kraftigt de senaste åren. Majoriteten av lärosätets utbildningar har en ojämn könsfördelning. För huvuddelen av utbildningarna är kvinnor i majoritet. Lärosätet har drygt 3 900 anställda.</p> <p>Lärosätet bedriver även forskar- och uppdragsutbildning samt fristående kurser. Det finns cirka 550 aktiva doktorander. Av de cirka 100 nya doktorander som antas varje år varav ungefär hälften kommer från andra länder.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 66 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 63–67 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 21 procent från Stockholms län, följt av Skåne län (20 procent) och Uppsala län (16 procent). Medianåldern var 25 år läsåret 2018/19 för såväl nybörjarstudenterna på lärosätet som samtliga nybörjarstudenter i Sverige. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 26 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 11 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 8 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 10 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 50 procent högutbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en ökning från 38 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p> <p>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</p> <p>Bedömning med motivering: Lärosätet har tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering men tolkningen kan med fördel göras mer specifik och målsättningen för arbetet kan skärpas.</p> <p>Det finns en ambition i lärosätets vision som handlar om att både utbildningsutbudet och arbetslivet inom ämnesområdena ska uppfattas som attraktiva för alla. Jämställdhet och lika villkor ska genomsyra verksamheten. Lärosätet har tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar. Lärosätet hänvisar i självvärderingen till Agenda 2030 och Bolognaprocessens sociala dimension samt att ingen ska lämnas utanför. Lärosätet betonar att de eftersträvar goda och likvärdiga förutsättningar för alla, och därmed en heterogen student- och doktorandgrupp. Bedömagruppen tolkar det som att lärosätet utgår ifrån högskolelagens formulering i tolkningen av uppdraget. Med tanke på lärosätets unika utbildningsutbud och regionala spridning</p>		

anser bedömargruppen att det vore önskvärt med en mer specificerad tolkning av högskolelagen. Det skulle enligt bedömargruppen underlätta arbetet med lärosätets arbete med breddad rekrytering.

Lärosätet har ett mål med sitt arbete med breddad rekrytering, där de i ökande grad vill spegla samhällets mångfald. Det målet skulle enligt bedömargruppen kunna skärpas och förtydligas för att fungera på programnivå, där den breda rekryteringen ska komma till uttryck. Samtidigt vill lärosätet rekrytera de bästa studenterna i konkurrens, men det står inte klart för bedömargruppen hur lärosätet tolkar vilka som är de bästa studenterna. Med tanke på att lärosätet har så tydliga yrkesutbildningar kanske inte enbart betyg är det bästa instrumentet att nå talang inom utbildningarna. Bedömargruppen skulle gärna sett mer resonemang om detta tema.

Lärosätet vill också motverka den sneda könsfördelningen men också säkra kompetensförsörjningen inom sitt samhällsansvar.

Drivkraften att öka söktryck och därmed också säkra kompetens till vissa yrken kan stå i direkt motsats till att bredda rekryteringen. Av självvärderingen framgår att det inte sällan är program med högt söktryck som har det största problemet att bredda sin rekrytering. Lärosätet menar att antalet naturvetare på gymnasiet är begränsat och att de konkurrerar med exempelvis läkarutbildningar vid andra lärosäten, vilket är en orsak till svårigheterna med rekrytering generellt. Bedömargruppen förstår detta problem, men anser ändå att lärosätet behöver bredda rekryteringen till samtliga utbildningar för att de ska nå sina egna ambitioner.

Det finns koppling mellan arbetet med breddad rekrytering och lärosätets övriga strategier och strategiska mål. Arbetet är enligt självvärderingen integrerat i det systematiska kvalitetsarbetet, och det finns en strategi för breddad rekrytering. Strategin är dock helt nyligen beslutad och har inte fått effekt eller kunnat utvärderas ännu, så bedömargruppen har svårt att se om kopplingen också finns i praktiken. Handlingsplanen som är kopplad till strategin var ännu inte beslutad när underlaget för utvärderingen togs fram, och bedömargruppen kan därmed inte följa den centrala kopplingen till strategierna.

En satsning på att dubblera antalet studenter 2017–2027 har initierats, vilket innebär omfattande förändringar i utbildningarnas upplägg. En uttalad ambition är att nå nya målgrupper. Lärosätet har delvis identifierat målgrupper för arbetet med breddad rekrytering i sin strategi för breddad rekrytering.

Lärosätet har i en bilaga till strategin för att bredda rekryteringen följt upp studentpopulationen utifrån statistik från både UKÄ och lärosätets egna underlag och analyser. Men det framgår inte av självvärderingen mot vilka grupper som lärosätet vill rikta sitt arbete med breddad rekrytering. Det saknas också underlag för hur rekrytering av studenter med funktionsnedsättningar sker, liksom mål för utbildning på forskarnivå. I det systematiska kvalitetsarbetet tas varje år fram nyckeltal för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Bedömargruppen har förhoppningar om att detta goda arbete också kan leda till tydligare målgrupper för den breddade rekryteringen inför handlingsplanen som håller på att utformas.

Rekommendationer

- Lärosätet bör tolka uppdraget tydligare utifrån sina specifika förutsättningar.
- Lärosätet bör förtydliga målen för breddad rekrytering och följa upp dem, exempelvis inom ramen för handlingsplanen för breddad rekrytering.

- Lärosätet kan förtydliga målgrupperna för arbetet med breddad rekrytering och även ta fram statistik för studenter med funktionsnedsättningar i studentpopulationen.

Bedömningsområde Styrning och organisation**2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?**

Bedömning med motivering: Lärosätet har gemensamma mål för arbetet och delvis en tydlig ansvarsfördelning men skulle kunna ge programnämnder och institutioner ett tydligare ansvar.

Lärosätets mål med arbetet beslutas av rektorn och det operativa ansvaret har delegerats till utbildningsnämnden (UN) och rådet för utbildning på forskarnivå (FUN). Samordningsansvaret ligger hos utbildningsavdelningen. Rådet för jämställdhet och lika villkor (JLV), som rektorn leder, ska enligt lärosätet peka ut den strategiska riktningen för JLV-arbetet där även studentrekrytering ska ingå. Men bedömargruppen har inte tagit del av något dokument som styrker detta.

Lärosätet har integrerat arbetet med breddad rekrytering i det ordinarie styrsystemet. Det finns många möjligheter med den modell som lärosätet nyligen har fastställt som utgår ifrån hela utbildningsprocessen – från att väcka intresse för högre studier, till rekryteringen, till antagningen, till själva genomförandet av studierna för att slutligen avslutas med övergången till arbetslivet. Eftersom modellen är helt ny har den inte införts än, men bedömargruppen ser positivt på upplägget.

Lärosätet har delvis en tydlig ansvarsfördelning för arbetet med breddad rekrytering. Men det är oklart hur institutionerna och de olika campusen ansvarar för rekrytering. I praktiken kommer situationen och problemet med breddad rekrytering se olika ut vid olika utbildningar, något lärosätet också belyser i sin strategi för breddad rekrytering. Bedömargruppen anser att det är extra viktigt med tydlighet i ansvarsfördelningen, med tanke på den geografiska spridningen och det breda utbildningsutbudet. En beredande grupp där representanter för UN, programnämnderna och studentkåren ingår ska enligt självvärderingen ansvara för strategisk studentrekrytering. Men dokumentet som bedömargruppen har tagit del av handlar enbart om marknadsföring av utbildningsutbudet. Bedömargruppen skulle gärna se ett tydligare ansvar för strategiska frågor riktat till programnämnderna och institutionerna. Lärosätet bör fastställa handlingsplanen för breddad rekrytering och i den ta fram handlingar på programnivå.

Rekommendationer

- Lärosätet bör förtydliga institutionernas och utbildningsprogrammets ansvar för breddad rekrytering och göra en tydligare koppling mellan det centrala och lokala arbetet.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat**3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?**

Bedömning med motivering: Lärosätet genomför aktiviteter för att bredda rekryteringen men då målen är så vagt formulerade blir aktiviteterna uddlösa.

Lärosätet exemplifierar arbetet genom att i självvärderingen beskriva utåtriktade insatser med en bred marknadsföring och flera uppsökande aktiviteter för att nå nya grupper. Lärosätet studerar också upplägget av studierna, där exempelvis långa utbildningar kan delas upp för att locka de som har svårt att tänka sig till exempel femåriga program. Lärosätets riktade insatser med exempelvis skogliga baskurser har lett till att något fler kvinnor sökt sig till det mansdominerade området. Enligt lärosätets

egna analyser finns det stora problem med att nå studenter med utrikes bakgrund, vilket innebär att lärosätet bör fokusera en del av sitt arbete med breddad rekrytering specifikt mot den gruppen.

Lärosätets aktiviteter bidrar till lärosätets mål för arbetet med breddad rekrytering. Men målen i sig är mycket vagt formulerade, och som bedömargruppen ser det blir därför också aktiviteterna uddlösa. Bedömargruppen efterlyser mål som är riktade mot män i kvinnodominerade utbildningar samt för att nå studenter med utrikes bakgrund. Därefter kan lärosätet utveckla riktade aktiviteter till de målgrupperna.

Lärosätets aktiviteter för breddad rekrytering är inte riktade mot målgrupper som lärosätet har identifierat. Som bedömargruppen tidigare har påpekat finns det goda möjligheter till utveckling här, vilket också självvärderingen visar. Ett intresseområde vore att titta på studentpopulationen i olika utbildningar relaterat till vad vi kan kalla deras kulturella kapital, exempelvis hur många inom utbildningarna till landskapsarkitekt eller veterinär som har föräldrar i samma bransch.

Rekommendationer

- Lärosätet bör fortsätta sina ansatser att rekrytera kvinnor till mansdominerade områden, men också ta fram aktiviteter för att rekrytera fler män till kvinnodominerade områden.
- Lärosätet bör skilja på vad som är rekryteringsaktiviteter och vilka aktiviteter som behövs för att bredda rekryteringen.
- Lärosätet kan göra fler insatser för att försöka nå studenter med utländsk bakgrund.
- Lärosätet kan undersöka om det finns aspekter av kulturellt kapital som gör att vissa söker sig till lärosätets utbildningar och andra inte.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätets arbete med breddad rekrytering följs upp i samband med utbildningsprocessen och kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet.

Bedömargruppen anser att det är bra att koppla uppföljningen till kvalitetsarbetet och bedömer att uppföljningsarbetet kommer vara tillfredsställande utifrån det underlag som kommit in (något som ännu inte har införts).

Givet den stora variationen mellan utbildningar och även campus när det gäller problem vid rekrytering så vill bedömargruppen betona vikten av uppföljning på programnivå där exempelvis statistikverktyget Bak- och framgrund kan användas.

Det är för tidigt att avgöra om erfarenheter och lärdomar från uppföljningarna av arbetet med breddad rekrytering tas till vara. Lärosätets egna reflektioner över utmaningarna för breddad rekrytering är väl avvägda, och bedömargruppen vill uppmanra lärosätet att gå vidare på den inslagna vägen.

Rekommendationer

- Lärosätet bör säkerställa att planen för uppföljning genom utbildningsprocessen kopplat till kvalitetssystemet verkligen införs.

- Lärosätet kan använda uppföljningsbara mål för den systematiska uppföljningen på programnivå genom att systematiskt använda statistikverktyget Bak- och framgrund.



Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Planeringsavdelningen
Enheten för utbildning

2022-01-25

SLU ID: SLU.ua.2021.1.1.1-1654
SLU ID: SLU.ua.2020.2.6-501

Universitetskanslersämbetet
Box 7703
103 95 Stockholm

Svar på delning av bedömargruppens preliminära yttrande över SLU:s arbete med breddad rekrytering

SLU överlämnar härmed svar på delningen av bedömargruppens preliminära yttrande över SLU:s arbete med breddad rekrytering.

Svaret lämnas i enlighet med UKÄ:s svarsmodell och i samråd med rektor och prorektor. I beredningen av svaret har även avdelningsdirektör Kristina Julin deltagit. För sammanställningen av svaret har synpunkter inhämtats från särskilt berörda organisatoriska enheter inom universitetet.

Enligt uppdrag

Helena Eklund Snäll

Utredare

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av lärosätenas arbete med breddad rekrytering

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Sveriges lantbruksuniversitet

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden som ingått i den tematiska utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bakgrundsbeskrivningen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
1	1	3	Siffran i självvärderingen avser år 2020, vilket skulle kunna förtydligas. (Enligt årsredovisning för 2022 uppgick antalet HST 2021 till drygt 4 400.)
1	1	4	Angivet antal program i självvärderingen avser år 2020, vilket skulle kunna förtydligas. (I januari 2022 erbjuder SLU 26 program på grundnivå och 23 program på avancerad nivå, samt tilläggsutbildning för veterinärer med examen från land utanför EU/ESS och Schweiz.)

Bedömningsområde Styrning och organisation

Fråga 1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	2	5-7	Information om utbildningar som använder sig av alternativt urval vid antagning finns på s. 10 i självvärderingen.

Fråga 2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	2	3	Det ska vara "Rådet för jämställdhet och lika villkor (JLV)", inte "Rådet för jämlikhet och lika villkor (JLV)". Detta hade tyvärr blivit fel i SLU:s självvärdering till UKÄ, men om möjligt vill vi rätta det nu.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

Fråga 3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Fråga 4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
4	2	2-3	Redan idag görs årligen uppföljning på programnivå, bl.a. med hjälp av Bak- och framgrund, för den årliga statistksammanställningen som används för SLU:s kalitetssäkringsarbete. På grund av de små studentgrupperna är det dock ofta svårt att få fram användbar information från Bak- och framgrund.
5	1	1-2	Se ovan avseende användandet av Bak- och framgrund.